

Školní vzdělávací program pro školní družinu

Školní družina při základní škole Český Brod, Tyršova 68, okres Kolín

Zpracováno dne: 1. 9. 2020

Autorka: Renata Krulišová

1. Identifikační údaje

Název:	Školní družina při ZŠ Tyršova 68, Český Brod, okres Kolín
Sídlo ŠD:	Žitomířská 171,760 a Husovo nám. 19, Český Brod
Kontakt:	mobily jednotlivých vychovatelek
	telefon: +420 321 622 496 – ředitelna
	web: 2zscbrod.cz
	mobil: 606692951- vedoucí vychovatelka
	e-mail: info@2zscbrod.cz
Vedení školy:	ředitelka: Mgr. Jitka Majerová
Vedoucí vychovatelka:	Renata Krulišová
Prostorové podmínky:	Budova školy Husovo náměstí 19, Žitomířská 171, Žitomířská 760
	Školní zahrada – Žitomířská 760, Radniční zahrada Tyršova

2. Umístění školní družiny

Školní družina je součástí ZŠ, provoz probíhá ve třech budovách školy, kde pracuje devět oddělení. 1. - 3. oddělení je umístěno v budově ŠD v Žitomířské ulici čp. 171, 2. 3. a 4. oddělení v Žitomířské čp. 760 a 5.- 9. oddělení pracuje v budově školy na Husově náměstí čp. 19. Využíváme školní zahradu u školy v Žitomířské ulici a Radniční zahradu v Tyršově ulici. Stravování probíhá ve ŠJ při ZŠ Žitomířská a ŠJ Scolarest Bezručova. Spolupráce s rodiči probíhá průběžně dle potřeby.

3. Charakteristika školní družiny

Školní družina je školské zařízení výchovy mimo vyučování. Zabezpečuje dětem odpočinek po vyučování, relaxaci a zájmové využití volného času formou vlastní činnosti ŠD nebo aktivním zapojením se v kroužcích pořádaných školou a družinou: keramika, florbal. K pohybovým aktivitám mohou děti využít školní zahradu v ZŠ Žitomířská 760. Zahrada poskytuje dětem pískoviště, fotbalové hřiště, malou horolezeckou stěnu, houpačky a stoly s lavicemi. Děti se v družině učí spolupracovat a tolerovat individuální rozdíly. Činnost družiny rozvíjí dovednosti pomocí aktivit výchovy mimo vyučování a připravuje dítě pro život ve společnosti. Vychovatelky berou zřetel na zdravé posilování osobnosti jedince. Důležitá je správná motivace, radost z činnosti, zvědavost, hodnocením je pochvala za dobře odvedenou práci.

V současné době navštěvuje družinu na 220 dětí (1 .- 5 . ročníků školy). Jedná se převážně o děti z Českého Brodu a přilehlých vesnic. Ráno se mohou každodenně účastnit provozu ranní družiny, který probíhá v ŠD v budově v Žitomířské č. 760. Žáky z ranní družiny předává vychovatelka třídním učitelkám.

4. Provoz

Provoz ranní družiny: 6, 30 -7, 30 hodin
Provoz 1. – 3. oddělení: 11,20 – 16, 30 hodin
4.- 9. oddělení: dle rozvrhu – 16, 30 hodin

5. Podmínky přijímání uchazečů a podmínky průběhu a ukončení vzdělávání

V ŠD je jmenována ředitelkou školy vedoucí vychovatelka, která zajišťuje přihlašování a odhlašování žáků z ŠD, vybírání poplatků, předávání informací rodičům nebo zákonným zástupcům, vyřizování námětů a stížností týkajících se ŠD.

Činnost ŠD je určena přednostně pro žáky 1. stupně ZŠ, výjimečně mohou být přijati i žáci 2. stupně. Podmínkou přijetí je řádně vyplněná žádost a souhlas zákonných zástupců s ujednáními uvedenými v žádosti. Nejvyšší počet žáků je 30 na 1 oddělení a vychovatelku. O zařazení dětí do ŠD rozhoduje ředitelka školy.

Úplata za školní družinu činí 1000,- Kč za školní rok. Úplata je stanovena podle docházky na zápisním lístku, rodiče platbu posílají převodem na účet školy. Je kontrolována zřizovatelem a splatná je 30. 9. v každém školním roce. Při pozdějším přihlášení žáka je výše úplaty krácen o poměrnou část s ohledem na datum nástupu. Úplata či její poměrná část se vrací v případě odhlášení nebo vyloučení žáka z docházky do školní družiny nebo v případě omezení provozu školy z důvodu přechodu na distanční výuku.

Omluvu nepřítomnosti žáka v ŠD, případné odchylky od docházky žáka do ŠD nebo jeho odchodu z ní sdělí rodiče nebo zákonní zástupci žáka vychovatelce písemně. Předem známou nepřítomnost žáka v družině oznámí rodiče nebo zákonní zástupci písemně.

Odhlásování žáka se provádí na základě písemného sdělení rodičů nebo zákonných zástupců.

Evidence účastníků zájmového vzdělávání v ŠD je vedena v Přehledech výchovně vzdělávací činnosti.

Při zápisu do ŠD jsou rodiče nebo zákonní zástupci žáka seznámeni s Vnitřním řádem ŠD.

Na základě řádně vyplněné a odevzdané přihlášky je žák zařazen do zájmového vzdělávání ŠD.

Na přijatého žáka se vztahují veškerá práva a povinnosti účastníka zájmového vzdělávání.

6. Materiální podmínky, vybavení ŠD

1.-3. oddělení je vybaveno moderním nábytkem, který vyhovuje požadavkům na provoz družiny. Tato oddělení jsou umístěna v budově zprovozněné v roce 2009 v ulici Žitomířská 171. Ostatní oddělení využívají třídy a místnosti družiny v budově školy na Husově náměstí č. 19 a třídy ve škole v Žitomířské č. 760. Využíváme také počítačovou učebnu, keramickou dílnu, sokolovnu, sportovní halu. Prostory splňují hygienické požadavky pro práci s dětmi. Pro zkvalitnění práce je třeba hledat vhodné prostory tak, aby družina nemusela trávit většinu výchovné činnosti ve třídách (platí zejména pro 2. ročníky).

7. Personální podmínky

Zájmové vzdělávání v ŠD zajišťují kvalifikované vychovatelky, jeden pedagog nekvalifikovaný. Jejich odborné zaměření je průběžně prohlubováno buď v akreditovaných kurzech dalšího vzdělávání nebo samostudiem.

8. Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví

Činnosti spontánní a řízené se prolínají, jejich skladba respektuje psychosociální podmínky výchovně vzdělávací práce ŠD:

- vytvářením prostředí pohody,
  - uplatňováním otevřenosti a partnerství v komunikaci, úcty, tolerance, uznání, empatie, spolupráce a pomoci druhému,
  - vedením k respektu k potřebám jedince,
  - ochranou před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy,
  - pitný režim je zajištěn během oběda ve školní jídelně a odpoledne ve školní družině,
  - pravidelným poučováním o nebezpečí vzniku úrazu, zvláště při pohybu na schodech a pobytu venku,
  - žáci ze ŠD nikdy neodcházejí bez vědomí vychovatelky,
  - zdravotní problémy či úraz neprodleně nahlásí vychovatelce,
  - žáci dbají na bezpečnost svou a svých spolužáků, snaží se vyvarovat konfliktních situací.
- Všichni žáci ŠD jsou poučeni o zásadách bezpečnosti pohybu po místních komunikacích.

9. Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Žáci, kteří mají speciální vzdělávací potřeby jsou přijímáni do školní družiny na základě doporučení pedagogicko- psychologické poradny. Je u nich uplatňován rovný přístup ke vzdělání, individuální postupy při plnění obsahu a cílů výchovné činnosti v ŠD. Vychovatelky úzce spolupracují s výchovným poradcem školy, třídním učitelem a rodiči. Žáci jsou začleněni do všech aktivit školní družiny v co nejvyšší míře. Činnosti respektují individuální možnosti žáka a poskytována doporučená podpůrná opatření.

10. Denní skladba činností

- po ukončení vyučování: převlékání a přezouvání v šatně, přechod do školní jídelny, oběd, návrat do budovy školy nebo na zahradu,
- odpočinkové činnosti: klidové aktivity – spontánně volené činnosti i nabízené v odděleních a na zahradě,
- činnosti v kroužcích pořádaných školní družinou: florbal, keramika,
- zájmové činnosti: seberealizace, rozvoj dovedností, vlastní aktivity,
- rekreační činnosti: regenerace sil, sportovní činnosti na školní zahradě,
- příprava na vyučování: procvičování učiva - didaktické hry, atlasy, encyklopedie, využití informačních technologií.

VZDĚLÁVACÍ A VÝCHOVNÉ OBLASTI

Člověk a jeho svět - rozvíjí poznatky, dovednosti získané v rodině a MŠ

1. Místo, kde žijeme

Poznáváme nejbližší okolí, organizaci školy a družiny, město. Pořádáme vycházky do okolí školy, upevňujeme s dětmi znalosti cesty do školy a ze školy.

Poznáváme významné objekty města a navštěvujeme je: např. knihovnu, městský úřad, poštu, banky, policie, požární zbrojnici. Na vycházkách se učíme orientovat v prostoru a čase. Seznamujeme děti s historií a památkami našeho města. Zařazujeme prvky dopravní výchovy.

Občanské kompetence

2. Lidé kolem nás

Osvojujeme si zásady slušného chování, vedeme děti k úctě a toleranci k ostatním lidem. Ve školní jídelně děti učíme správnému stolování. Vysvětlujeme jednotlivě i ve skupinách, že všichni lidé jsou si rovni a nikdo si nezaslouží šikanu od ostatních. Učíme děti si vzájemně pomáhat a tolerovat se.

Kompetence k řešení problému

Využíváme mediálních prvků – TV, DVD, PC... (co děti viděly, slyšely). Děti hodnotí okolí i sebe.

Kompetence interpersonální

3. Lidé a čas

Vytváříme režim při organizování denních činností, pravidelně střídáme práci a odpočinek, připravujeme děti na vyučování. Tvoříme základy pro smysluplné využívání volnočasových aktivit
Kompetence k vytváření volného času.

4. Rozmanitosti přírody

Pozorujeme různorodosti a změny při vycházkách, výletech. Všímáme si změn v různých ročních obdobích. Pořádáme encyklopedické čtení, následné výtvarné zpracování, aplikujeme environmentální výchovu s ochranou přírody.

Kompetence k učení

5. Člověk a jeho zdraví

V tomto okruhu mají žáci poznat sami sebe. Seznamujeme je se zdravým životním stylem, správnou hygienou a čistotou, s nemocemi a odpovědností za své zdraví. Učíme žáky první pomoc i při úrazech, zajišťujeme dodržování pitného režimu.

Kompetence interpersonální, občanské

Umění a kultura

Jedná se především o zafixování si kultury dané společností, chování, stolování, vystupování na veřejnosti, oblékání, cestování ... ve své zemi a celém světě. Patří sem vnímání estetiky - krásna světa a okolí. Děti se učí vyjádřit výtvarně pomocí linie, tvarů, barvy, gesta, mimiky - neverbálně. Verbálně - pomocí jazyka - dramatická výchova, hudební výchova - vyjádření emocí. Pravidelně pořádáme výstavy a besídky. Výsledky činností průběžně vystavujeme v prostorách školy.

Kompetence komunikativní

CÍLE ŠVP ŠKOLNÍ DRUŽINY

- a) rozvoj osobnosti člověka
- b) získání všeobecného přehledu – 1. stupeň
- c) pochopení a uplatňování zásad demokracie - práva a povinnosti občanů
- d) utváření vědomí národní a státní příslušnosti a respektu k rozdílné identitě člověka - národnostní, kulturní, jazykové, náboženské...
- e) pochopení a uplatňování principu rovnosti žen a mužů
- f) poznávání světových kulturních tradic a hodnot
- g) získávání znalostí o ochraně životního prostředí
- i) dodržování bezpečnosti a ochrany zdraví.

Klíčové kompetence jsou souhrnem vědomostí, dovedností, schopností a postojů získaných v průběhu docházky do školní družiny. K jejich prolínání prochází v činnostech zájmového vzdělávání.

1. Kompetence k učení (dokončení práce, otázky a odpovědi, souvislosti, praxe)
2. Kompetence k řešení problému (řešení situací ve svém okolí, logičnost postupů)
3. Komunikativní kompetence (ovládání řeči, vhodné formulování vět s vrstevníky i s dospělými, jednání s ostatními)
4. Sociální a interpersonální kompetence (odpovědnost za své chování, ohleduplnost, respekt, rozpoznání šikany)
5. Činnostní a občanské kompetence (plánování, organizování , hodnocení, uvědomování si odpovědnosti k úkolům, hájení práv svých i druhých, ohleduplnost)
6. Kompetence k trávení volného času (smysluplné využívání a rozvíjení zájmů v individuálních činnostech i v organizovaných skupinách, odmítnutí nevhodné nabídky pro trávení volného času).

PLÁN ZÁJMOVÉHO VZDĚLÁVÁNÍ A ČINNOSTÍ V ŠD

Plán je rozvržen do 4 bloků na 4 roční období : **PODZIM, ZIMA, JARO, LÉTO.**

Plnění úkolů: po celý školní rok, pro děti 6 - 10 let.

1. Ztvárnění ročních období různými výtvarnými technikami.
2. Vycházky - pozorování okolí, orientace v čase a prostoru , respektování pravidel silničního provozu – komp. 1., 4 .
3. Hry - sebepoznání a poznávání skupiny dětí, pravidla společenského chování - komp. 2.
4. Správné využívání volného času -komp .6.
5. Výlety do přírody - zvířata , rostliny, pozorování změn, určování a ochrana přírody - komp. 1.
6. Péče o zdraví - pitný režim, pohybová aktivita , nové hry v ŠD, tělocvičně, na zahradě... - komp. 5.
7. Základní funkce na počítači – podle individuálních možností
8. Společenské akce - výstavy , besídky, divadelní představení, kino

1. Blok - PODZIM (září , říjen, listopad)

Prolínání výchovných složek: společensko - vědní , přírodovědné, estetická, pracovní, tělovýchovná, hudebně - pohybová.

Nabídka činností :

- poučení o bezpečnosti,
- seznamovací hry, orientace v družině, ve škole a v jejím okolí,
- pravidla pro chodce, dopravní značky, dopravní prostředky - kresba, malba, koláže,
- básně, říkanky - podzimní téma v literatuře, umění,
- konec léta pozorování přírody, sběr listů, lisování, ornamenty,
- odlet ptactva, vyrábění budek a krmítek,
- stolování ve školní jídelně a doma,

- hygiena ...

Celodružinové akce:

- zajištění organizace školního roku, zápis dětí do ŠD, rozdělení úkolů vychovatelkám, spolupráce s učiteli, projednání celoročního plánu,
- výstavy podzimních prací v prostorách družiny a školy,
- ovoce a zelenina - různé výtvarné techniky,
- přírodovědné hry na zahradě, na vycházkách, v parku,
- filmy s přírodovědnou tematikou,
- výroba draků, soutěže,
- dýně - různé techniky,
- stavba puzzlí.

2. blok ZIMA - (prosinec, leden, únor)

Nabídka činností:

- bezpečnost na komunikacích, pozorování ptáků v zimě – budka, krmítko na zahradě,
- příprava na karneval, výstava masek , výzdoba místností ŠD - pestrobarevnost,
- zimní hry a soutěže na sněhu,
- první pomoc, trénování - dramatizace situací,
- beseda nad knihami – ilustrace,
- výroba dáreků na Vánoce,
- vycházky - vánoční výzdoba města, prodej kaprů—tradice.

Celodružinové akce:

- Čert a Mikuláš,
- výroba betlémů z papíru, keramiky, apod.
- zpěv koled,
- zimní výzdoba, vánoční výstavy,
- stavění sněhuláků,
- návštěva muzea,
- sportování na sněhu, ledu,

- příprava dárků pro budoucí prvňáčky k zápisu,
- příprava dárků pro rodiče a zaměstnance školy.

3. blok JARO – (březen, duben, květen)

Nabídka činností:

- vycházky městem a po jeho okolí,
- pozorování změn v přírodě – zahrádky - první jarní květy,
- rozhovory o počasí - koloběh vody v přírodě,
- mláďata,
- Velikonoce – symboly, písně, říkanky,
- hry v místnosti, na zahradě, v parku, ekologická výchova - ochrana přírody - život včel,
- povídání o oblékání - změny podle počasí,
- zaměstnání rodičů - hry,
- poznávání zvířat - přilet ptáků z teplých krajin,
- švihadlová princezna, kuličkový král.

Celodružinové akce:

- DO – RE – MI- pěvecká soutěž,
- tematicky zaměřené vycházky,
- jarní výzdoba družiny,
- příprava na Velikonoce,
- péče o květy v družině,
- jarní úklid před ŠD,
- výrobky ke Dni učitelů, Dni matek,
- míčová odpoledne na zahradě.

4. blok LÉTO – (červen)

Nabídka činností:

- přírodovědné vycházky k rybníku, do parku - léčivé rostliny, pozorování údržby trávníků a záhonů,
- četba knih o přírodě,
- sportovní hry,
- bezpečnost při koupání, jízdě na kole,
- jedovaté rostliny,
- vyhodnocení soutěží - odměny,
- bezpečnost o prázdninách.

Celodružinové akce :

- dětský den,
- sportovní soutěže,
- stavění z písku.

Distanční výuka probíhá pomocí on-line komunikace v rámci jednotlivých oddělení prostřednictvím emailů, platformy Škola v pyžamu, Skype zasíláním dobrovolných výtvarných a literárních prací žáků, výměnami a sdílením zkušeností, předáváním pozdravů, rozhovory.

Dokumentace v ŠD : Řád a režim ŠD

Přehled výchovně vzdělávací činnosti

Docházková kniha pro ranní družinu

Literatura: Sluníčko, Mateřídouška, Méd'a Pusík, Pastelka, Můj vláček, Dráček

Odborná literatura: Učitel'ské noviny, Informatotium pro MŠ a ŠD

